Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (üheksas koda)

20. september 2018 *

Apellatsioonkaebus – Konkurents – Kaebuse rahuldamata jätmine Euroopa Komisjoni poolt – Euroopa Liidu huvi puudumine

Kohtuasjas C-373/17 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 20. juunil 2017 esitatud apellatsioonkaebus,

Agria Polska sp. z o.o., asukoht Sosnowiec (Poola),

Agria Chemicals Poland sp. z o.o., asukoht Sosnowiec,

Star Agro Analyse und Handels GmbH, asukoht Allerheiligen bei Wildon (Austria),

Agria Beteiligungsgesellschaft mbH, asukoht Allerheiligen bei Wildon,

esindaja: *adwokat* P. Graczyk ja *radca prawny* W. Rocławski,

apellandid,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: J. Szczodrowski ja A. Dawes,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (üheksas koda),

koosseisus: koja president C. Vajda, kohtunikud K. Jürimäe (ettekandja) ja C. Lycourgos,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: poola.

otsuse

1 Oma apellatsioonkaebusega paluvad Agria Polska sp. z o.o., Agria Chemicals Poland sp. z o.o., Star Agro Analyse und Handels GmbH (edaspidi „Star Agro“) ja Agria Beteiligungsgesellschaft mbH tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. mai 2017. aasta kohtuotsus (T-480/15, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2017:339), millega Üldkohus jättis rahuldamata nende hagi tühistada komisjoni 19. juuni 2015. aasta otsus C(2015) 4284 final (juhtum AT.39864 – BASF (varem AGRIA jt *vs.* BASF jt)), millega jäeti rahuldamata nende kaebus seoses ELTL artiklite 101 ja/või 102 rikkumisega, mille olid väidetavalt toime pannud sisuliselt 13 taimekaitsevahendeid tootvat ja turustavat ettevõtjat, keda abistasid või vahendasid neli kutseorganisatsiooni ja üks advokaadibüroo (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [ELTL artiklis 101] ja [artiklis 102] sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artiklis 7 on sätestatud:

„1. Kui komisjon kaebuse põhjal või omal algatusel leiab, et [ELTL] artiklit [101] või [102] rikutakse, võib ta otsusega nõuda asjaomastelt ettevõtjatelt või ettevõtjate ühendustelt sellise rikkumise lõpetamist. Ta võib võtta nende suhtes tegevusega seotud või struktuurilisi parandusmeetmeid, mis on toimepandud rikkumisega proportsionaalsed ja vajalikud rikkumise tegelikuks lõpetamiseks. Struktuurilised parandusmeetmed võib kehtestada üksnes juhul, kui puudub sama tõhus tegevusega seotud parandusmeede või kui sama tõhus tegevusega seotud parandusmeede oleks asjaomase ettevõtja jaoks koormavam kui struktuuriline parandusmeede. Õigustatud huvi korral peaks komisjonil ühtlasi olema õigus teha otsus varasema rikkumise toimumise kohta.

2. Lõikes 1 osutatud kaebuse võivad esitada füüsilised või juriidilised isikud, kes suudavad tõendada õigustatud huvi, ning liikmesriigid.“

3 Komisjoni 7. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 773/2004, mis käsitleb [ELTL] artiklite [101] ja [102] kohaste menetluste teostamist komisjonis (ELT 2004, L 123, lk 18; ELT eriväljaanne 08/03, lk 81) artikli 7 „Kaebuste tagasilükkamine“ lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Kui komisjon leiab tema käsutuses oleva teabe põhjal, et kaebuse kohaselt tegutsemiseks ei ole piisavalt alust, põhjendab ta oma seisukohta kaebuse esitajale ja näeb ette tähtaja, mille jooksul kaebuse esitaja võib esitada oma kirjalikud seisukohad. Pärast kõnealust kuupäeva laekunud kirjalikku teavet ei ole komisjon kohustatud arvesse võtma.

2. Kui kaebuse esitaja avaldab oma seisukohad komisjoni kehtestatud tähtaja jooksul ning kaebust ei hinnata kaebuse esitaja kirjaliku teabe põhjal ümber, lükkab komisjon kaebuse oma otsusega tagasi.“

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

4 Vaidluse taust ja vaidlusaluse otsuse kesksed elemendid, nagu need on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–19, võib käesoleva kohtuasja huvides kokku võtta järgmiselt.

5 Agria Polska esitas 1. juulil 2010 Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów'ile (konkurentsi- ja tarbijakaitseamet, Poola, edaspidi „UOKiK“) kaebuse (edaspidi „riiklik kaebus“), mis puudutas 16. veebruari 2007. aasta konkurentsi- ja tarbijakaitse seaduse (Ustawa o ochronie konkurencji i

konsumentów, Dz. U. nº 50, punkt 331) rikkumist, mille olid toime pannud 13 ettevõtjat, kes on taimekaitsevahendite tootjad või turustajad, keda abistasid või vahendasid neli kutseorganisatsiooni, mis olid asutatud vastavalt Belgias, Saksamaas ja Poolas, ning üks advokaadibüroo.

6 UOKiK-i president teatas 10. augusti 2010. aasta kirjas Agria Polskale, et osas, milles riiklikus kaebuses käsitletud tegevus puudutas 2005. ja 2006. aastat, ei saanud nimetatud asutus selle tegevuse suhtes uurimist läbi viia. Konkurentsi- ja tarbijakaitse seaduse artikli 93 kohaselt ei saa nimelt konkurentsi piiravat tegevust puudutavat menetlust algatada pärast aasta möödumist alates selle aasta lõpust, mil kõnealune rikkumine lõppes.

7 Agria Polska esitas 30. augustil 2010 UOKiKile uuesti taotluse algatada uurimismenetlus, väites, et riiklik kaebus puudutas ühtlasi Euroopa Liidu konkurentsiõiguse eeskirjade rikkumist.

8 22. novembri 2010. aasta kirjas jäi UOKiKi president oma seisukoha juurde, täpsustades, et Poola õiguses sätestatud ühe-aastane aegumistähtaeg oli kohaldatav ka siis, kui taotletud uurimine puudutas liidu konkurentsiõiguse sätteid.

9 30. novembril 2010 esitasid Agria Polska, Agria Chemicals Poland, Star Agro, Agria Beteiligungsgesellschaft ja Agro Nova Polska sp. z o.o. määruse nr 1/2003 artikli 7 alusel kaebuse Euroopa Komisjonile (edaspidi „kaebus“). See kaebus käsitles samu üksusi kui riiklik kaebus. Kaebusega liitusid Saksa õiguse alusel asutatud äriühing Agro Trade Handelsgesellschaft mbH ja Luksemburgi õiguse alusel asutatud äriühing Cera Chem Sàrl (edaspidi koos äriühingutega Agria Polska, Agria Chemicals Poland, Star Agro, Agria Beteiligungsgesellschaft ja Agro Nova Polska „kaebuse esitajad“).

10 Kaebus puudutas ELTL artikli 101 rikkumist. Selles mainitakse ka ELTL artikli 102 rikkumist RWA Raiffeisen Ware Austria AG poolt, kes on üks riiklikus kaebuses mainitud üksustest.

11 Kaebuse esitajad heidavad kaebuses märgitud üksustele ette praktikaid, mis olid sisuliselt võtnud kokkuleppe ja/või kooskõlastatud tegevuse vormi. See tegevus seisnes kuritarvitavates rikkumisavaldustes, mis esitati koordineeritult Austria ja Poola haldus- ja kriminaaluurimisasutustele ja milles seati kahtluse alla kaebuse esitajate kaubandustegevuse seaduslikkus nii seoses taimekaitsevahendite suhtes kehtivates õigusnormides sätestatud nõuetega kui ka selliste toodete paralleelkaubanduse teostamise nõuetega, sh maksualases plaanis.

12 Väidetavalt olid need üksused esitanud ekslikke, alusetuid või koguni valelikke avaldusi, et kaebuse esitajaid turult kõrvaldada, ning ametiasutused olid kaebuse esitajate suhtes korduvalt ekslikult läbi viinud halduskontrolle.

13 Nende menetluse tagajärjel määrati kaebuse esitajatele trahvid ja taimekaitsevahendite turustamise keelud, mille tõttu nad kaotasid olulisi turuosasid, mida oli raske tagasi saada.

14 Liikmesriigi pädevad kohtud on kaebuse esitajatele määratud teatud haldus- ja kriminaalkaristusi tühistanud või vähendanud, mis väidetavalt näitab, et kaebuses käsitletud üksuste deklaratsioonid on laadilt kuritarvitavad ja valelikud, ning kaebuse esitajad peavad neid „pahatahtlikeks menetlusteks“ kohtupraktika tähenduses, mis tuleneb 17. juuli 1998. aasta kohtuotsusest ITT Promedia *vs.* komisjon (T-111/96, EU:T:1998:183).

15 Komisjon edastas 27. märtsil 2012 kaebuse mittekonfidentsiaalse ja konsolideeritud versiooni kaebuses käsitletud üksustele, kes esitasid oma märkused 2012. aasta aprillist juunini.

16 Oma märkustes vaidlesid kaebuses käsitletud üksused vastu kaebuses toodud faktide esitlusele ning väitsid sisuliselt, et nende hulgast mõne ettevõtja poolt tehtud erinevad toimingud liikmesriigi haldusasutustes ja kohtutes olid seaduspärased, eelkõige kuna nende intellektuaal- või tööstusomandi

õigusi oli rikutud ja kuna nad soovisid ennetada kahju oma mainele. Nad selgitasid samuti, et nende toimingud ei olnud sugugi koordineeritud ja et asjaolu, et need tehti lähestikustel kuupäevadel, oli põhjendatav peamiselt sellega, et nad olid kõik sama kalendri alusel kannatanud õigusvastase paralleelimpordi tõttu. Seda tausta arvestades olid nii kontaktid taimekaitsevahendite teatud tootjate ja/või turustajate vahel või viimati mainitute ja kutseorganisatsioonide vahel või liikmesriigi ametiasutustega, nagu ka nende osalus kontrollides täiesti põhjendatud. Niisiis ei saa need õiguspärased kontaktid tõendada ELTL artikli 101 tähenduses keelatud kokkuleppe olemasolu.

17 Komisjon teavitas 8. detsembri 2014. aasta kirjas kaebuse esitajaid oma kavatsusest jätta kaebus rahuldamata peamiselt seetõttu, et puudus piisav huvi, et liit jätkaks selle käsitlemist ELTL artiklite 101 või 102 tähenduses.

18 Oma esialgse hinnangu põhjenduseks selgitas komisjon esiteks, et tõenäosus tuvastada ELTL artikli 101 ja/või artikli 102 rikkumine on väike, kuna kaebuse põhjenduseks ei ole esitatud piisavalt tõendeid, ja samuti seetõttu, et on keeruline tõendada RWA Raiffeisen Ware Austria turgu valitseva seisundi või kollektiivse turgu valitseva seisundi olemasolu ning järelikult sellise seisundi kuritarvitamist. Sellega seoses märkis komisjon, et kohtupraktikat, mis tuleneb 17. juuli 1998. aasta kohtuotsusest ITT Promedia *vs*. komisjon (T-111/96, EU:T:1998:183), ja 1. juuli 2010. aasta kohtuotsusest AstraZeneca *vs*. komisjon (T-321/05, EU:T:2010:266), ei saa kohaldada olukordadele, milles ettevõtjad teavitavad liikmesriigi ametiasutusi teiste ettevõtjate väidetavalt õigusvastsest tegevusest või toimingutest, või kui nad avaldasid survet, et selliste ettevõtjate suhtes algatataks haldus- või kriminaalmenetlusi. Teiseks leidis komisjon, et vahendid, mis olid vajalikud taotletud uurimise läbiviimiseks, oleksid arvatavasti ebaproportsionaalsed võrreldes piiratud tõenäosusega tõendada rikkumise olemasolu. Kolmandaks leidis komisjon, et selles staadiumis on liikmesriigi asutused ja kohtud paremas positsioonis kaebuses tõstatatud probleeme lahendama.

19 8. jaanuaril 2015 esitatud märkustes teatas Agro Trade Handelsgesellschafti ja Cera Chemi nõustaja komisjonile sisuliselt, et need äriühingud on oma kaebusest loobunud. Ta selgitas samuti, et Agria Polska, Agria Chemicals Poland, Star Agro ja Agria Beteiligungsgesellschaft vaidlustasid kaebuse menetlemise lõpetamise, millest neile teatati, täpsustades nimelt, et selline lähenemine vähendab oluliselt nende võimalust, et liikmesriigi kohtud määravad neile hüvitise kahju eest, mis tekkis ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumise tõttu.

20 Komisjon jättis vaidlusaluse otsusega kaebuse rahuldamata, korrates sisuliselt 8. detsembri 2014. aasta kirjas esitatud esialgse analüüsi elemente, rõhutades asjaolu, et tal on piiratud vahendid ja et siinses asjas oleks põhjalik uurimine, mis oleks tulnud läbi viia ja mis potentsiaalselt puudutab tegevust seitsme-aastase perioodi jooksul, mida viisid läbi neljas liikmesriigis asuvad 18 üksust, olnud liiga keeruline ja aeganõudev, samas kui tõenäosus rikkumist tuvastada näis asjas olevat piiratud, mis rääkis selle kasuks, et jätta uurimine algatamata.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

21 Agria Polska, Agria Chemicals Poland, Star Agro ja Agria Beteiligungsgesellschaft esitasid vaidlusaluse otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 19. augustil 2015.

22 Oma hagi põhjenduseks esitasid nad kaks väidet, millest esimese kohaselt on rikutud õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklis 47, ja teine puudutab ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumist.

23 Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsusega mõlemad väited tagasi ja seega jättis hagi tervikuna rahuldamata.

Menetlus Euroopa Kohtus ja apellatsioonimenetluse poolte nõuded

24 Agria Polska, Agria Chemicals Poland, Star Agro ja Agria Beteiligungsgesellschaft esitasid apellatsioonkaebuse, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 20. juunil 2017.

25 Star Agro teatas 12. detsembril 2017 Euroopa Kohtu kantseleisse saabunud menetlusdokumendis, et ta loobub oma apellatsioonkaebusest.

26 Komisjon teatas 21. detsembril 2017 Euroopa Kohtu kantseleisse saabunud menetlusdokumendis, et tal ei ole märkusi selle loobumise kohta.

27 Oma apellatsioonkaebuses paluvad Agria Polska, Agria Chemicals Poland ja Agria Beteiligungsgesellschaft (edaspidi „apellandid“) Euroopa Kohtul:

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus;

– teha asjas lõplik otsus ja tühistada vaidlusalune otsus, ja

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

28 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebused rahuldamata ja

– mõista kohtukulud välja apellantidelt.

Apellatsioonkaebus

Vastuvõetavus

29 Komisjon leiab sisuliselt, et kõik apellantide esitatud väited on vastuvõetamatud. Rõhutades, et tal on arvestatavad raskused mõista apellantide väiteid, jätab ta siiski Euroopa Kohtu otsustada, kas apellatsioonkaebus tervikuna on vastuvõetav.

30 Apellandid vastavad, et nende apellatsioonkaebus ja kõik selle väited on vastuvõetavad.

31 ELTL artikli 256 lõike 1 teise lõigu ja Euroopa Liidu Kohtu kodukorra artikli 58 esimese lõigu kohaselt saab edasi kaevata ainult õigusküsimustes ning selle aluseks saab olla üksnes Üldkohtu pädevuse puudumine, Üldkohtu poolt menetlusnormide rikkumine, mis kahjustab kaebaja huve, või liidu õiguse rikkumine Üldkohtu poolt.

32 Seega on ainult Üldkohus pädev faktilisi asjaolusid tuvastama – välja arvatud juhul, kui talle esitatud toimiku materjalidest nähtub tema tuvastatud faktiliste asjaolude sisuline ebaõigsus – ja tõendeid hindama. Nende faktiliste asjaolude tuvastamine ja tõendite hindamine ei ole seega iseenesest õigusküsimus, mida Euroopa Kohus saab kontrollida, välja arvatud nende moonutamise korral (25. märtsi 2009. aasta kohtumäärus Scippacercola ja Terezakis *vs.* komisjon, C-159/08 P, ei avaldata, EU:C:2009:188, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

33 Lisaks on Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõikes 2 märgitud, et õigusväidetes ja argumentides näidatakse täpselt, millised Üldkohtu lahendi põhjenduse punktid vaidlustatakse. Niisiis tuleb väljakujunenud kohtupraktika kohaselt apellatsioonkaebuses täpselt märkida, millised lahendi, mille tühistamist nõutakse, põhjenduse punktid vaidlustatakse, ning seda nõuet konkreetselt toetavad

õigusargumendid; vastasel juhul on apellatsioonkaebus või asjasse puutuv väide vastuvõetamatu (23. aprilli 2009. aasta kohtuotsus AEPI *vs.* komisjon, C-425/07 P, EU:C:2009:253, punkt 25; 19. septembri 2013. aasta kohtuotsus EFIM *vs.* komisjon, C-56/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:575, punkt 21, ja 6. juuni 2018. aasta kohtuotsus Apcoa Parking Holdings *vs.* EUIPO, C-32/17 P, ei avaldata, EU:C:2018:396, punkt 38).

34 Siinses asjas tuleb märkida, et apellatsioonkaebus ei ole tõesti koostatud nõutud selgusega ja et seal on esitatud üldsõnalisi väiteid, mida ei ole konkreetselt põhjendatud, ning on vaidlustatud faktidele antud hinnangut.

35 Siiski on neile puudustele vaatamata apellatsioonkaebuse mitmes argumendis esitatud vaidlustatud kohtuotsuse kritiseeritud osad ning esitatud õiguslikud argumendid nende põhjenduseks.

36 Kuna komisjon väidab, et apellandid üksnes kordavad Üldkohtus esitatud argumente, siis tuleb eelmises punktis esitatud kaalutlusi silmas pidades märkida, et apellandid vaidlustasid sisuliselt selle, kuidas Üldkohus tõlgendas või kohaldas liidu õigust. Neil asjaoludel võib esimeses kohtuastmes hinnatud õigusküsimusi käesolevas apellatsioonimenetluses uuesti käsitleda. Kui apellandil ei oleks võimalik oma apellatsioonkaebuses tugineda Üldkohtus juba esitatud väidetele ja argumentidele, kaotaks apellatsioonimenetlus osaliselt oma mõtte (vt selle kohta 25. märtsi 2009. aasta kohtumäärus Scippacercola ja Terezakis *vs.* komisjon, C-159/08 P, ei avaldata, EU:C:2009:188, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 23. aprilli 2009. aasta kohtuotsus AEPI *vs.* komisjon, C-425/07 P, EU:C:2009:253, punkt 24).

37 Seetõttu ei saa järeldada, et apellatsioonkaebus on tervikuna vastuvõetamatu. Apellantide väidete ja argumentide vastuvõetavust hinnatakse seetõttu nende analüüsimise käigus.

Sisulised küsimused

38 Apellandid põhjendavad oma apellatsioonkaebust kolme väitega. Esimene väide puudutab seda, et Üldkohus on rikkunud ELTL artikleid 101 ja/või 102 koostoimes määruse nr 1/2003 artikli 7 lõigetega 1 ja 2 ning määruse nr 773/2004 artikli 7 lõikega 2. Teise väite kohaselt on Üldkohus rikkunud ELTL artiklite 101 ja/või 102 kasulikku mõju koostoimes ELL artikli 17 lõikega 1 ja ELTL artikliga 105. Kolmanda väite kohaselt on Üldkohus rikkunud tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtet, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus ja hea halduse põhimõtet.

Esimene väide

– Poolte argumendid

39 Esimeses väites vaidlustavad apellandid Üldkohtu järelduse, et komisjon ei ole teinud ilmset viga hinnangus asjaoludele, mis mõjutasid otsust uurimine algatada.

40 Esiteks kritiseerivad nad vaidlustatud kohtuotsuse punkte 46 ja 47.

41 Üldkohus on õigusnormi rikkunud sellega, et ta tugines selle kohtuotsuse punktis 46 kaebuses käsitletud teatud ettevõtjate selgitustele, et põhjendada, miks leidsid nende toimingud apellantide suhtes leidsid aset samaaegselt. Nimelt on ilmne, et need ettevõtjad on selleks, et kaitsta oma huvi selle suhtes, et kaebus tagasi lükataks, esitanud selgitusi, mis vaidlevad vastu ELTL artiklite 101 ja 102 väidetavale rikkumisele. Üldkohus oleks pidanud neid selgitusi analüüsima apellantide esitatud tõendeid silmas pidades.

42 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 47 esitatud kaalutlused kaebuses käsitletud ettevõtjate poolt võetud meetmete võimaliku konkurentsivastase laadi kohta ei vasta sugugi apellantide poolt esitatud tõenditele. Samuti ei saa kinnitada, nagu tehti selle kohtuotsuse punktis 44, et need meetmed kuulusid nende ettevõtjate õiguse alla kohanduda targalt oma konkurentide juures täheldatud või nende ootuspärase tegevusega. Sellega seoses ei omistanud Üldkohus vajalikku tähtsust asjaolule, et suurem osa nende ettevõtjate esitatud argumentidest oli põhjendamata ja et nende taotlusel läbi viidud kontrollide põhjal tehtud otsused olid tühistatud. Lisaks tõendasid apellandid oma esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduses kaebuse esemeks oleva tegevuse selgelt konkurentsivastast eesmärki.

43 Teiseks vaidlevad apellandid vastu sellele, kuidas Üldkohus tõlgendas ja kohaldas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 67–73 kohtupraktikat, mis tuleneb 17. juuli 1998. aasta kohtuotsusest ITT Promedia *vs.* komisjon (T-111/96, EU:T:1998:183) ja 1. juuli 2010. aasta kohtuotsusest AstraZeneca *vs.* komisjon (T-321/05, EU:T:2010:266). See ELTL artiklit 102 puudutav kohtupraktika on asjassepuutuv ka ELTL artikli 101 kontekstis.

44 Esiteks väidavad apellandid, et 17. juuli 1998. aasta kohtuotsuses ITT Promedia *vs.* komisjon (T-111/96, EU:T:1998:183) toodud tingimused on siinses asjas täidetud. Nimelt ei saa rikkumisavaldusi, mis sisaldavad ekslikku või eksitavat teavet, lugeda heas usus võetud meetmeks. Üldkohus ei võtnud piisavalt arvesse juhtumi asjaolusid, kuna asjasse puutuvad avaldused olid saadetud eelkõige mittepädevatele ametiasutustele.

45 Teiseks väidavad apellandid, et kaebuses käsitletud ettevõtjatele ette heidetud tegevuse õigusliku hinnangu suhtes ei saa kehtida kaalutlusõigus, mis on liikmesriigi pädevatel ametiasutustel, võttes arvesse nende ettevõtjate tegevuse laadi ja jätkuvust. Nad kritiseerivad selles kontekstis vaidlustatud kohtuotsuse punkte 49, 50, 70 ja 71 ning heidavad Üldkohtule ette, et ta ei võtnud piisavalt arvesse juhtumi faktilist konteksti, ning väidavad, et kõnealused Poola ametiasutused ning Austria politsei ja prokuratuur pidid vastavalt läbi viima uurimise ja algatama menetlused viidatud rikkumisavalduste alusel.

46 Kolmandaks rõhutavad apellandid ette heidetud rikkumiste piiriülest laadi, mis põhjendab komisjoni uurimise algatamist, erinevalt sellest, mida Üldkohus järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63 ja 64. Nimelt puudutavad need rikkumised vähemalt nelja liikmesriigi territooriumi, mitte aga vaid kahe liikmesriigi oma, nagu Üldkohus oli ekslikult otsustanud.

47 Lisaks vastupidi sellele, mis ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 62, ei saa vastavalt Üldkohtu praktikale liikmesriigi konkurentsiasutusele kaebuse esitamist lugeda argumendiks selle kohta, et nimetatud ametiasutusel on ainupädevus. Määruse nr 1/2003 ülesehitusest ei saa järeldada, et sellise liikmesriigi ametiasutuse võimalik pädevus võib olla takistuseks komisjoni poolt menetluse algatamisele, eriti kui liikmesriigi menetlus jäeti algatamata menetlusküsimuste tõttu. Siinses asjas peaks ette heidetud rikkumiste raskus, ulatus ja pikk kestus – nagu apellandid esile tõstsid oma kaebuses komisjonile – mõjutama liidu huvi hindamist, nagu ilmneb 23. aprilli 2009. aasta kohtuotsusest AEPI *vs.* komisjon (C-425/07 P, EU:C:2009:253, punkt 53).

48 Neljandaks leiavad apellandid, et Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 56 ja 57 õigusnormi rikkunud, kuna ta leidis ekslikult, et ei taotletud uurimise ulatus ega mitut liikmesriiki hõlmava tegevuse levik ei õigusta uurimise algatamist komisjoni poolt. Apellandid leiavad, et sellise uurimise jaoks vajalike ressursside suur maht näitab vastupidi, et komisjon on parimas olukorras olev ametiasutus kõnealuste rikkumiste toimepanijaid karistama. Seda kinnitab veelgi asjaolu, et eraõiguslik huvide kaitse (*private enforcement*) on ebapiisav.

49 Oma repliigi lisas esitasid apellandid kaks dokumenti, mis sisaldasid kaebuses käsitletud üksuste nimekirja ja kirjeldasid nende üksuste tegevust mitmes liikmesriigis.

50 Komisjon palub esimese väite tagasi lükata, kuna see on peamiselt vastuvõetamatu ja osalt edutu. Ta leiab lisaks, et repliigile lisatud dokumendid on vastuvõetamatud.

– Euroopa Kohtu hinnang

51 Oma esimeses väites vaidlustavad apellandid sisuliselt Üldkohtu hinnangu sellele, kas komisjoni hinnang liidu huvi kohta juhtumi uurimist jätkata on põhjendatud.

52 Esmalt tuleb märkida, et argumendid, millega apellandid vaidlustavad Üldkohtu faktilisi hinnanguid, on käesoleva kohtuotsuse punktis 32 viidatud kohtupraktika alusel vastuvõetamatud, kuna nendes ei viidata Üldkohtu hinnatud faktide ja tõendite moonutamisele. See on nii seoses argumentidega, millega soovitakse vaidlustada vaidlustatud kohtuotsuse punktis 47 esitatud hinnang kaebuses käsitletud üksuste võetud meetmete eseme kohta. Samuti on vastuvõetamatud argumendid, mis puudutavad liikmesriigi ametiasutuste ja kohtute kaalutlusruumi ulatust, nende väidetavat pädevuse puudumist ning asjaolu, et kontrollidest ei ilmnenud esialgu ühtegi eeskirjade rikkumist. Lõpuks on vastuvõetamatud argumendid, millega vaidlustatakse vaidlustatud kohtuotsuse punktides 59 ja 64 toodud hinnang väidetava rikkumise geograafilise ulatuse kohta. Neil asjaoludel ei ole ka vaja hinnata, kas apellantide poolt repliigile lisatud dokumendid, milles kirjeldatakse kaebuses käsitletud üksustele ette heidetud tegevuse ulatust eelkõige territoriaalses mõttes, on vastuvõetavad.

53 Esimese võimalusena, mis puudutab esmalt ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumise tuvastamise tõenäosust, siis tuleb märkida, nagu mainisid ka apellandid, et Üldkohus tõstis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 45 esile, et asjaoludel, mis on kaebuses esitatud, võis näha kaudseid tõendeid võimalikust kooskõlastamisest selles kaebuses käsitletud üksuste vahel. Siiski tuvastas Üldkohus selle kohtuotsuse punktides 46 ja 47 esiteks, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta järeldas, et nende üksuste esitatud selgitused võisid põhjendada rikkumisavalduste samal ajal esitamist liikmesriigi ametiasutustele, ja teiseks märkis, et need üksused võivad õiguspäraselt teavitada liikmesriigi pädevaid ametiasutusi kehtivate õigusnormide võimalikest rikkumistest oma konkurentide poolt.

54 Sellest tuleneb, et Üldkohus võttis nõuetekohaselt arvesse mitte üksnes kaebuses käsitletud üksuste selgitusi, vaid ka apellantide esitatud asjaolusid.

55 Selles kontekstis tugineb apellantide argument, millega soovitakse vaidlustada vaidlustatud kohtuotsuse punkti 44, selle punkti ekslikule tõlgendamisele. Nimelt on Üldkohus selles punktis viidanud üksnes Euroopa Kohtu praktikale, kohaldamata seda juhtumi asjaoludele. Igal juhul, kuivõrd apellandid heidavad Üldkohtule ette, et ta ei võtnud arvesse seda, et liikmesriigi kohtud olid tühistanud otsuseid, mida tehti kaebuses käsitletud ettevõtjate rikkumisavalduste alusel, siis piisab märkimisest, et Üldkohus võttis seda asjaolu arvesse vaidlustatud kohtuotsuse punktis 51.

56 Mis puudutab teiseks väidetavaid vigu vaidlustatud kohtuotsuse punktides 67–73 seoses 17. juuli 1998. aasta kohtuotsusest ITT Promedia *vs.*komisjon (T-111/96, EU:T:1998:183) ja 1. juuli 2010. aasta kohtuotsusest AstraZeneca *vs.* komisjon (T-321/05, EU:T:2010:266) tuleneva kohtupraktika kohaldamisega, siis on oluline märkida, et Üldkohus tõstis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 69–71 esile, et nendes kahes kohtuotsuses käsitleti erinevat tegevust võrreldes sellega, mida pandi käesolevas asjas süüks kaebuses käsitletud ettevõtjatele. Üldkohus leiab, et nimetatud kohtuotsusteni viinud kohtuasjades ei olnud haldusasutustel ja kohtutel, kelle poole kõnealused turgu valitsevas seisundis olevad ettevõtjad pöördusid, kaalutlusõigust valida, kas menetleda nende ettevõtjate avaldusi või mitte. Seevastu, nagu selgub vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 49 ja 50, millele viidatakse selle kohtuotsuse punktis 71, siis siinses asjas oli asutustele, kellele kaebused olid esitatud, selline kaalutlusruum olemas.

57 Niisiis ei võtnud Üldkohus seisukohta küsimuses, kas täidetud on eelmises punktis viidatud kohtuasjadest tuleneva kohtupraktika kohaldamise tingimused, mis puudutavad apellantide sõnul asjaolusid, et esiteks ei tehtud toiminguid, nagu siinses asjas käsitletud rikkumisavaldused, heas usus, vaid eesmärgiga ahistada teist poolt, ja et teiseks on toiming osa plaanist, mille eesmärk on konkurentsi kõrvaldada. Seetõttu on apellantide argument, et need tingimused on siinses asjas täidetud, edutu.

58 Lisaks, isegi kui apellandid soovivad Üldkohtule ette heita õigusnormi rikkumist selle tõttu, et ta seadis selle kohtupraktika kohaldamise tingimuseks ametiasutuste ja kohtute, kelle poole pöörduti, kaalutlusruumi puudumise, ei ole nende argumendid piisavalt põhjendatud käesoleva kohtuotsuse punktis 33 mainitud kohtpraktikat silmas pidades ning on seega vastuvõetamatud.

59 Mis puudutab kolmandaks apellantide argumente komisjoni pädevuse kohta, võttes arvesse väidetava rikkumise ulatust ja liikmesriigi pädeva ametiasutuse poole pöördumist, siis tuleb ühest küljest järeldada, et apellantide argument vaidlustatud kohtuotsuse punkti 62 vaidlustamiseks tugineb selle punkti ekslikule tõlgendamisele. Nimelt ei ilmne ei sellest punktist ega vaidlustatud kohtuotsusest tervikuna, et Üldkohus oleks järeldanud, et kaebuse esitamine liikmesriigi konkurentsiasutusele ja selle asutuse pädevus võiks välistada uurimise alustamist komisjonis.

60 Teisest küljest ei ole vaidlust, et nagu apellandid väitsid Euroopa Kohtus, on see kohus juba otsustanud, et kui komisjon hindab liidu huvi uurimine algatada, peab ta hindama iga juhtumi puhul väidetud konkurentsirikkumiste raskust või nende rikkumiste mõju jätkumist, ja et see kohustus tähendab eelkõige, et komisjon peab arvesse võtma etteheidetud rikkumiste kestust ja raskust ning nende rikkumiste mõju konkurentsile liidus (23. aprilli 2009. aasta kohtuotsus AEPI *vs.* komisjon, C-425/07 P, EU:C:2009:253, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

61 Arvestades siiski, et kaebuse suhtes liidu huvi hindamine sõltub iga juhtumi asjaoludest, ei saa piirata hindamiskriteeriumide hulka, millele komisjon võib tugineda, ega vastupidi kohustada teda kasutama üksnes teatud kindlaid kriteeriume (4. märtsi 1999. aasta kohtuotsus Ufex jt *vs.* komisjon, C-119/97 P, EU:C:1999:116, punkt 79, ja 17. mai 2001. aasta kohtuotsus IECC *vs.* komisjon, C-449/98 P, EU:C:2001:275, punkt 46). Kuna sellises valdkonnas nagu konkurentsiõigus võib faktiline ja õiguslik kontekst erinevates juhtumites oluliselt erineda, võib olla võimalik kohaldada kriteeriume, mida senini ei olnud ette nähtud (4. märtsi 1999. aasta kohtuotsus Ufex jt *vs.* komisjon, C-119/97 P, EU:C:1999:116, punkt 80), või eelistada vaid ühte kriteeriumi, et hinnata seda liidu huvi (17. mai 2001. aasta kohtuotsus IECC *vs.* komisjon, C-449/98 P, EU:C:2001:275, punkt 47).

62 Eelmises punktis esitatud reegleid ei saa kahtluse alla seada käesoleva kohtuotsuse punktis 60 mainitud kohtupraktika, millele apellandid viitavad, mida tuleb tõlgendada selle kohtupraktika konkreetset konteksti silmas pidades (vt selle kohta 19. septembri 2013. aasta kohtuotsus EFIM *vs.* komisjon, C-56/12 P, ei avaldata, EU:C:2013:575, punkt 86).

63 Ehkki apellandid väidavad, et nad esitasid komisjonile kaebuse sugugi mitte ilma põhjuseta, et ette heidetud rikkumised hõlmavad seitset aastat ning et tegemist oli piiriüleste rikkumistega, ei ole nad selgitanud, kuidas viidatud kohtupraktikani viinud juhtumite vastavat konteksti ning siinse kohtuasja konteksti arvestades on Üldkohus õigusnormi rikkunud, lükates tagasi nende argumendi liidu huvi kohta seda kohtupraktikat arvestades. Sellest tuleneb, et nimetatud kohtupraktikast tuletatud argumendid tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

64 Neljandaks tuleb apellantide argumendid, mille kohaselt Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 56 ja 57 ekslikult järeldanud, et uurimise ulatuse ja kõnealuse tegevuse levik ei põhjendanud menetluse algatamist, põhjendamatuse tõttu tagasi lükata, kuna need on vastuolus käesoleva kohtuotsuse punktis 61 viidatud kohtupraktikaga.

65 Nimelt kinnitatakse nende argumentidega sisuliselt, et kuna taotletud uurimine hõlmab mitme liikmesriigi territooriumi ja nõuab olulisi vahendeid, on komisjonil kohustus uurimine algatada, arvestamata kõiki juhtumi asjaolusid ja eelkõige madalat tõenäosust liidu konkurentsieeskirjade rikkumist tuvastada. Need argumendid räägivad niisiis selle kasuks, et territoriaalne ulatus ja uurimise hind on määravad kriteeriumid, et tuvastada liidu huvi algatada uurimine, olles niisiis selle kohtupraktikaga vastuolus.

66 Järelikult tuleb esimene väide osaliselt vastuvõetamatuse tõttu, osaliselt tulemusetuna ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teine väide

– Poolte argumendid

67 Teise väitega vaidlevad apellandid vastu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 83 esitatud järeldusele, et komisjon ei ole võtnud ELTL artiklitelt 101 ja 102 nende kasulikku mõju.

68 Esiteks väidavad nad, et Üldkohus ei omistanud vajalikku tähtsust komisjoni rollile, kuna viimase ülesanne on ELL artikli 17 lõike 1 ja ELTL artikli 105 alusel tagada ELTL artiklite 101 ja 102 kohaldamine ja nende kasulik mõju. Nad leiavad, et ehkki komisjonil on kaebuste menetlemisel kaalutlusõigus, ei ole see piiritu. Eelkõige ei saa see institutsioon võtta ELTL artiklitelt 101 ja 102 nende kasulikku mõju, keeldudes uurimist algatamast, samas kui apellandid esitasid talle asjaolud ja tõendid, mis näitasid vähemalt seda, et liidu õiguse rikkumine mitme liikmesriigi territooriumil on tõenäoline, ning teavitasid komisjoni sellest, et UOKiK keeldus menetlust algatamast aegumistähtaja möödumise tõttu, mille peale neil ei olnud mingit võimalust kaevata.

69 Nimetatud kontekstis on 15. detsembri 2010. aasta kohtuotsusega CEAHR *vs.* komisjon (T-427/08, EU:T:2010:517, punkt 173) vastuolus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 78 esitatud kinnitus, et komisjonil ei olnud kohustust kontrollida, kas liikmesriigi konkurentsiasutusel, kellele on analoogne kaebus esitatud, on institutsioonilised, rahalised ja tehnilised vahendid talle määrusega nr 1/2003 pandud ülesande täitmiseks.

70 Apellandid leiavad, et käesolevas asjas ei saanud Üldkohus nõustuda kaebuse tagasilükkamisega, kuna kõnealune rikkumine puudutas mitme liikmesriigi territooriumi ja kuna neil puudus tõhus kaitse liikmesriigi konkurentsiasutuses. Seda kinnitab veelgi asjaolu – nagu komisjon tunnistas Üldkohus toimunud kohtuistungil – et see, et neil oli võimatu esitada kaebust UIKiKi keeldumise peale menetlust algatada, võis kahjustada ELTL artikleid 101 ja 102; seda Üldkohus aga arvesse ei võtnud.

71 Teiseks heidavad apellandid Üldkohtule ette vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79 ja järgnevates punktides tehtud vigu, mis puudutasid seda, et neil oli tegelikult võimatu saada tõhusat kaitset liikmesriigi konkurentsiasutuses ja kohtutes.

72 Ühest küljest leiavad nad, et selle kohtuotsuse punktis 79 esitatud kinnitus, et nad ei ole tõendanud, et UOKiK ei kavatse menetleda ja tõhusalt karistada ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumisi, on nende poolt Üldkohtus esitatud tõendeid arvestades arusaamatu. Ei ole vaidlust, et UOKiK jättis aegumise tõttu nende kaebuse sisuliselt läbi vaatamata.

73 Teisest küljest tugines Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80 ja järgnevates punktides teoreetilisele võimalusele esitada liikmesriigi kohtutele nõue kahju hüvitamiseks, mis tekkis ELTL artikleid 101 ja 102 rikkuva tegevuse tõttu. Seetõttu ei analüüsinud ta nõuetekohaselt hagejate tegelikke võimalusi sellist nõuet esitada. Praktikas oli sellise nõude esitamine menetluslikel ja institutsioonilistel põhjustel võimatu, kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2014. aasta direktiiv 2014/104/EL teatavate eeskirjade kohta, millega reguleeritakse liikmesriikide õiguse kohaseid

kahju hüvitamise hagisid liikmesriikide ja Euroopa Liidu konkurentsiõiguse rikkumise korral (ELT 2014, L 349, lk 1), riigisisesesse õigusse ülevõtmise mehhanismid olid alles loomisjärgus. Nii komisjon kui ka Üldkohus olid pikemat aega teadlikud eraõigusliku huvide kaitse (*private enforcement*) ebatõhususest.

74 Apellandid leiavad, et neil asjaoludel ei saanud Üldkohus kinnitada komisjoni keeldumist algatada uurimine vaatamata sellele, et ilmselgelt esinesid tingimused, mis kinnitasid vajadust kohaldada liidu konkurentsiõigust.

75 Komisjon vastab, et teine väide on nii vastuvõetamatu kui ka osaliselt tulemusetu ja osaliselt alusetu.

– Euroopa Kohtu hinnang

76 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 83 leidis Üldkohus sisuliselt, et isegi sellises kontekstis, kus liikmesriigi konkurentsiasutus, käesolevas asjas UOKiK, jättis riikliku kaebuse rahuldamata riigisisese aegumisnormi tõttu, ja isegi kui komisjoni võimalik uurimine oleks võinud potentsiaalselt kergendada apellantide tõendamiskoormist liikmesriigi kohtutesse esitatud hagide raames, ei saa komisjoni keeldumine uurimist algatada võtta ELTL artiklitelt 101 ja 102 kogu nende kasulikku mõju.

77 Teises väites märgivad apellandid sisuliselt, et see Üldkohtu järeldus on vastuolus nimetatud artiklite kasuliku mõjuga. Sellega seoses ilmneb nende menetlusdokumentidest, et sisuliselt järeldavad apellandid, et komisjoni ülesanne tagada nende artiklite järgmine oleks pidanud viima selleni, et see institutsioon algatab uurimise kolmel põhjusel.

78 Esiteks esitavad apellandid argumendi, et nad olid esitanud tõendeid ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumise tõenäosuse kohta mitme liikmesriigi territooriumil.

79 See väide tugineb aga faktilisele eeldusele, mille Üldohus on ümber lükanud ja mis seetõttu tuleb kõrvale jätta. Nimelt järeldas Üldkohus esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktides 53 ja 54, et komisjon ei teinud ilmset hindamisviga, kui ta leidis, et arvestades talle esitatud asjaolusid oli tõenäosus tuvastada ELTL artikli 101 või artikli 102 rikkumine väike. Teiseks tuvastas ta selle kohtuotsuse punktides 63 ja 64, et nimetatud rikkumine puudutas sisuliselt kahe liikmesriigi territooriumi.

80 Igal juhul, isegi kui oletada apellantide väidetele vastavalt, et ette heidetud rikkumised puudutasid mitme liikmesriigi territooriumi, tuleb märkida, et nende argument on vastuolus väljakujunenud kohtupraktikaga, millele viidati käesoleva kohtuotsuse punktis 61. Nimelt tähendaks see argument, et komisjonil on kohustus algatada uurimine pelgalt seetõttu, et väidetavad rikkumised puudutavad mitut liikmesriiki, sest vastasel juhul rikuks ta ELTL artiklite 101 ja 102 kasulikku mõju.

81 Teiseks väidavad apellandid, et nad ei saanud tõhusat kaitset liikmesriigi tasandil, kuna UOKiK keeldus aegumistähtaja möödumise tõttu menetlust algatamast ja tegi seda otsusega, mida ei saa edasi kaevata, ning komisjon oleks pidanud eelnevalt kontrollima, kas liikmesriigi ametiasutused võisid nende õigusi rahuldavalt kaitsta.

82 Sellega seoses ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 77 ja 79, et nagu apellandid kinnitasid Euroopa Kohtule esitatud menetlusdokumentides, tugineb UOKiK keeldumine riiklikku kaebust menetleda aegumistähtaja lõppemisele, mille vastuolu liidu õigusega ei ole nad aga Üldkohtus tõendanud; ja et nad ei olnud esitanud UOKiKile hindamiseks faktilisi asjaolusid, mis puudutaks 2008. aastale järgnevat perioodi. Sellest tuleneb, et apellandid ei ole tõendanud, mil viisil oli neil võimatu saavutada ELTL artiklite 101 ja 102 järgimine liikmesriigi ametiasutustes. Vastupidi, see väidetav võimatus saavutada ELTL artiklite 101 ja 102 järgimist UOKiKis on tingitud nende enda hooletusest.

83 Lisaks on vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale, millele Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 80–82 ja 84 õigesti osundas, apellantidel võimalus esitada liikmesriigi kohtutele nõudeid kahju hüvitamiseks, mis neil väidetavalt tekkis kaebuse esemeks oleva tegevuse tõttu, et saavutada ELTL artiklite 101 ja 102 järgimine, ning tugineda neist sätetest tulenevatele õigustele liikmesriigi kohtus, eriti kui komisjon otsustab nende kaebuse menetlemisest loobuda.

84 Neil asjaoludel ja isegi kui oletada, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud ja eiranud oma enda praktikat, kui ta järeldas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 78, et tõhususe nõue ei saa juhul, kui komisjon tuvastab liidu huvi puudumise uurimist algatada, tähendada, et tal on kohustus kontrollida,, kas liikmesriigi konkurentsiasutusel on struktuursed, rahalised ja tehnilised vahendid talle määrusega nr 1/2003 pandud ülesande täitmiseks, oleks see rikkumine igal juhul tulemusetu. Niisiis ei ole vaja hinnata nimetatud punkti 78 puudutavat argumenti sisuliselt.

85 Samuti on tulemusetu argument, mille kohaselt on Üldkohus ekslikult järeldanud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79, et UOKIK ei kavatsenud tõhusalt menetleda ja karistada ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumist, sest selles argumendis kritiseeritakse nimetatud kohtuotsuse põhjendust, mis on täiendavat laadi.

86 Kolmandaks leiavad apellandid, et kahju hüvitamise hagi ei ole liikmesriigi kohtutesse võimalik tõhusalt esitada ja et Üldkohus oleks pidanud analüüsima nende tegelikke võimalusi nimetatud kohtutesse pöörduda.

87 Nagu sätestab ka ELL artikli 19 lõike 1 teine lõik, peavad liikmesriigid ette nägema isikute õiguse tulemusliku õiguskaitse järgimise tagamiseks vajaliku kaebeõiguse liidu õigusega hõlmatud valdkondades (vt selle kohta 27. veebruari 2018.aasta kohtuotsus Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, punkt 34), mitte aga komisjon ei pea heastama liikmesriigi tasandil kohtuliku kaitse võimalikke puudujääke sellega, et ta algatab uurimise, mis nõuab olulisi vahendeid, samas kui ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumise tuvastamise tõenäosus on väike.

88 Seetõttu tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata argumendid, mille apellandid tuletavad väidetavatest lünkadest kohtulikus kaitses liikmesriigi kohtutes.

89 Seetõttu tuleb teine väide osaliselt tulemusetuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide

– *Poolte argumendid*

90 Kolmanda väitega märgivad apellandid, et nende hagi rahuldamata jättes ja vaidlusalust otsust kinnitades ilma juhtumit sisuliselt tervikuna analüüsimata on Üldkohus rikkunud tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtet, õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus ja hea halduse põhimõtet.

91 Selles kontekstis kordavad nad esmalt oma seisukohta, mille nad apellatsioonkaebuse teise väite raames esitasid, et liikmesriigi tasandil puudus tõhus kohtulik kaitse. Ühest küljest ei saa UOKiKi otsuse peale, millega keelduti aegumise tõttu menetlust algatamast, edasi kaevata vastavalt Naczelny Sąd Administracyjny (Poola kõrgeim halduskohus) kohtupraktikale. Üldkohtus toimunud kohtuistungil tunnistas komisjon, et ei ole välistatud, et see kohtupraktika võib rikkuda ELTL artikleid 101 ja 102. Teisest küljest ei ole eraõigusliku huvide kaitse (*private enforcement*) menetlused tõhusad. Sellest tuleneb, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 99 on rikutud tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtet.

92 Seejärel leiavad apellandid, et Üldkohus on vääralt jätnud sisuliselt analüüsimata nende tühistamisväite, mis puudutas tõhusast õiguskaitsevahendist ilma jätmist. Nii on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 93 kinnitanud, et neil on õiguskaitsevahend kaebuse tagasilükkamise vastu. Kuid nende

Üldkohtus esitatud väide puudutas asjaolu, et kuna puudub komisjoni sisuline otsus määruse nr 1/2003 artikli 7 põhjal, võttis see neilt võimaluse esitada sellist otsust kohtule kontrollimiseks küsimuses, kas siinses asjas esinesid ELTL artiklite 101 ja/või 102 rikkumine. Nagu ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 38, piirdus Üldkohus vaidlusaluse otsuse sisulise põhjendatuse hindamisega, lähtudes täpsuse ja detailsuse nõuetest. Selline hindamine ei taga nende õigust tõhusale kohtulikule kaitsele ja õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus vastavalt Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklile 13 ja harta artiklile 47.

93 Lõpuks väidavad apellandid, et Üldkohus ei võtnud arvesse komisjoni kohustust menetleda juhtumit mõistliku aja jooksul vastavalt harta artiklile 41.

94 Komisjon vastab, et kolmas väide on nii vastuvõetamatu kui ka alusetu.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

95 Esiteks tuleb käesoleva kohtuotsuse punktis 87 toodud põhjustel tagasi lükata apellantide argumendid väidetava ebapiisava kaitse kohta liikmesriigi kohtutes.

96 Teiseks tuleb märkida, et vastupidi apellantide väidetele vastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 93–95 nõuetekohaselt nende argumentidele, mille kohaselt seetõttu, et puudus komisjoni sisuline otsus ELTL artiklite 101 ja 102 rikkumise esinemise või puudumise kohta, on rikutud nende õigust tõhusale kohtulikule kaitsele.

97 Pealaegi on Üldkohus õigusnormi rikkumata need argumendid tagasi lükanud. Nimelt, nagu Üldkohus on põhjendatult märkinud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 94, ei anna määruse nr 1/2003 artikkel 7 kaebuse esitajale õigust nõuda, et komisjon võtaks vastu lõpliku otsuse väidetava rikkumise esinemise või puudumise kohta (vt selle kohta 4. märtsi 1999. aasta kohtuotsus Ufex jt *vs.* komisjon, C-119/97 P, EU:C:1999:116, punkt 87 ja 31. märtsi 2011. aasta kohtumäärus EMC Development *vs.* komisjon, C-367/10 P, ei avaldata, EU:C:2011:203, punkt 73).

98 Seetõttu on Üldkohus õigusnormi rikkumata jätnud sisuliselt otsustamata küsimuse, kas kaebuses väidetud rikkumine esines.

99 Kolmandaks, mis puudutab apellantide argumenti komisjonis toimunud menetluse kestuse kohta, siis tuleb meenutada, et kuna apellatsioonimenetluses piirdub Euroopa Kohtu pädevus esimeses kohtuastmes arutatud väidetele ja argumentidele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega, ei saa pool esitada esimest korda Euroopa Kohtus argumenti, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus (vt selle kohta 8. novembri 2016. aasta kohtuotsus BSH *vs.* EUIPO, C-43/15 P, EU:C:2016:837, punkt 43, ja 13. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Telefónica *vs.* komisjon, C-487/16 P, ei avaldata, EU:C:2017:961, punkt 84).

100 Siinses asjas ilmneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 22, mida apellandid ei ole Euroopa Kohtus vaidlustanud, et Üldkohtus toimunud kohtuistungil olid nad viidanud komisjonis toimunud haldusmenetluse kestusele, selgitades samas vastuseks Üldkohtu küsimusele, et nad ei kavatse esitada uut väidet mõistliku tähtaja põhimõtte rikkumise kohta.

101 Apellandid ei saa niisiis Euroopa Kohtus vaidlustada komisjonis toimunud haldusmenetluse kestust.

102 Lisaks on apellandid ekslikult väitnud, et Üldkohus oleks pidanud omal algatusel hindama selle menetluse kestust (vt analoogia alusel 13. detsembri 2000. aasta kohtuotsus SGA *vs.* komisjon, C-39/00 P, EU:C:2000:685, punkt 45).

103 Seega tuleb kolmas väide osaliselt vastuvõetamatuse ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

104 Kuna apellantide poolt apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitatud väitest ei saa ühegagi nõustuda, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

105 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

106 Kuna komisjon on nõudnud kohtukulude väljamõistmist apellantidelt ja apellandid on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb komisjoni kohtukulud välja mõista apellantidelt, kes ühtlasi kannavad ise enda kohtukulud.

107 Lisaks peab kodukorra artikli 141 lõike 1 ja artikli 184 lõike 1 kombineeritud sätete alusel apellant apellatsioonkaebusest loobumise korral hüvitama kohtukulud, kui vastaspool nõuab seda oma märkustes apellatsioonkaebusest loobumise kohta. Kodukorra artikli 141 lõike 4 ja artikli 184 lõike 1 kombineeritud sätete alusel kannavad pooled ise oma kohtukulud, kui kohtukulude hüvitamise nõuet ei ole esitatud.

108 Siinses asjas tuleb otsustada, et Star Agro kannab ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (üheksas koda) otsustab:

1. **Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**

2. **Jätta Agria Polska sp. z o.o., Agria Chemicals Poland sp. z o.o. ja Agria Beteiligungsgesellschaft mbH kohtukulud nende endi kanda ja mõista neilt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**

3. **Jätta Star Agro Analyse und Handels GmbH kohtukulud tema enda kanda.**

Allkirjad